

לד:

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

עין משפט
גז מוצה

הא א מיי פיו מלך
לוקור מנה הל ב
קמ עשין שט:

מוסף רש"י

ששי שמשיה את
ארץ כשחותה
נפשיטו, ופני לטון
שפחא וסבר (ארכה ב)
הידין לחל לנדי שמיס
כמינה (יחא י), הלמיס.
כסותה המחריפה רועה
שמעיקין חמה
בקותין, דמה שחולו
זקק ועלה חלון הקב
סמ. מבוה. נטיה כל
זכב. מבוה. לטון פרי
דמיי (נרשליס ל) ואלנה
ס: אלר מנה: כחולו
וב. על אחר משבחה
בצוע. היפה חכונ טובה
אינה שפעה חלקס
בחדר י ב. כב. ככשיס
חברון: יו ככשיס
שמיס (מחורו ד.)

הוספת שאגין

עלה לך אנשים לדעת
בני מצוה לך אכל יש הם
ומר שחלשום כרכובי
תקרבון אלי כלבם: וכי
ס אדם כו לכוירי אם
זה הקב"ה (יהי מצוה)
יעשוהו דבר שפסול לבא
ידי הקלה. ויטב בעיני
דבר ולא שפוט שפן
כמדיש דבר כפוש שאג
בעי: משה לא היריב אלא
ושל אדם האומרי לחבריו
יכור לי חסורך ואנחנו
נאות לו להוליכו בחר
בבעקה ואמר כיון שאין
תה מטבב על ידי שלא
ועשה סמנו מה שהיה
לנפולו ואת אנו כן היה
שמה סבר שיאמר לו
שר כיון שאתה משה
שילוח מרגלים לא תהיה
זר: והיך האב ויטב
שמה הבר שיהיה סבור
ויחננו מלשכות כי היה
יכס האמון בנסוקס כיה.
ובל לא בעיני המנס
היה גלוי לפניו שחלשתי
במא ליהי תקלה. אי
לי להמדיד חלק עם
למור שלנו. מרגלים י
כנונו בו. אינו רוצה
ומר מרגלים פמש אלא
ותן ששאלו תחלה שילות
הגלים: שפעה עצמו
ן: משאנו של הקב"ה
ביכול באמר לקמן
פילו בעל הבית אינו
אל להיריא כליו כשיס:
ועשה הארץ כשחיותה
ומקום גרליו מעמיק
ארץ סובב כבודו. ופי:
שן שיש לא מורש לי
אי דמי לשחיותה זיל
שון עמודי שיש שים
בריס ומקום מעמדם
כר: ליה. אילמא בננתה
כש. חולקת התלמוד על
מדרש דאיתא החם פמי
ה זכו הכענים ליכס
ארגס מיו שנים יותר
פצרים כבשר שכדור
י קן אברהם אבנו שאמרו

בחנייתן עברו. י"ל הראשונים לעולם כשהיו מגיעין לשפת עבר
השני לגד מעבר היו הולכין למטה בירדן ועושין מקום
מעמד לנכין אחריהם שהרי רוחב מנהג ישראל היה שיש עשר
מיל ורוחב הירדן לא היה כ"א חמשים אמה ומיל הוא אלפים אמה
וי"ל דרוקא באורך ורוחב חנייתן נכנסו
בירדן אצל לאח ששכנסו בירדן
נמשכו וז אלא זה וזמלמו עמנו שאל
לא תאמר כן אלא כדרך חנייתן עמדו
בירדן אם כן לא עמדו כולם בירדן
בשעה שהמנה יהושע עממן שהרי
אמה מוצא ברוחב שנים עשר מיל
ת"פ לעשות רחבות חמשים אמה
כרוחב הירדן ואורך כל רצועה כ"ב
מיל על רוחב ג' אמה ואם היה לך
הקוף אותן ת"פ רצועות מדת ארץ
וז אלא זו היה פורכו קרוב לאלף ומ'
(ט' ומ') פרסאות באורך הירדן והירדן
לא נכתה כי אם עד ים הערבה ויולא
הוא ממערת פמיים שהוא בחלק דן
כדאיתא דפ' מעשר צהמה (בכורות
דף נה.) ואורך כל ארץ ישראל לא
היה כ"א ת' פרסאות ועוד דהיאך היו
יכולין לשמוע הנאמרים מפי יהושע
אלה ע"כ בירדן לא היו עומדים כדרך
חנייתן אלא מזוממין ומימה לר"י
נתי דדרך חנייתן עמדו מ"מ הלא
עמדו בירדן עד שגמר יהושע התנאים
ועלו הכענים ולא חזר לאיתנו עד
שעברו כולן א"כ אותם ג' אמה של
ירדן דדרך חנייתן עמדו בני המים
נגדשין ועולין יותר על י"ב מיל וי"ל
אותו גודש שהיה מיותר על י"ב מיל
לא הגיע לכלל גובה מיל ולהכי לא
חשיב ליה: בזה אחר זה עברו.
מימה לר"י אמת' ליה ר' אלעזר
בקלות המים והלא אינו תלויה אלא
בשיכוך העברתם וי"ל דתתמי פליגי
על מה שזמנה קלות האדם לקלות
המים אמר זה אינו שאפילו אם היו
עוברין דרך חנייתן היו המים נגדשין
יותר מ"מ מיל והוא לא אמר אלא
י"ב ועוד שזכה אחר זה עברו ועל
זה תמיה רבי אם זה אחר זה עברו
מה קצנה שייך לקמיה שלם מאות
שפי חשבון גדול המים היו עוברים
כרוחב חצי מיל שהוא אורך ג' מאות
חקר י"ב כילד שמתעשה י"ב רצועות
כרוחב מיל ואורך י"ב מיל וכל רצועה
וז אלא זו באורך יהיה אורך קמ"ד
מיל על רוחב מיל מתלוק רוחב
הרצועות ומלרפנה לאורך יהיה אורך
רפ"ח מיל על רוחב חצי מיל והא
מנא ליה שכן עברו ונראה דלר"א
כר שמעון לא עברו כלל דרך חנייתן
שהרי בשעת חנייתן היו מפחרים מפני
שהיו נוטים אלהים זה חרוק מזה
כדרך חניית שירות אצל כשעברו
נמשכין כולן זה אלא זה ושמאל לא היה
כל ישראל כי אם כרוחב חצי מיל על
חצי מיל ושעברו זה אחר זה כדרך
בני אדם העוברין דרך צביל אחד
בעשרה על אדם זה אלא זה יכול

להיות כשעבר ס' ריבוא ששוכין בהעברתן כל כך: מר כבר אדם
ק"א. נראה דה"פ א"ע"פ שהדבר ידוע שמים קלים היינו דוקא כשהן
וירדן כדי דרך מרוחבן אצל כן שהיו נגדשין ועולין שיעור קלות מים
ושיעור קלות אדם כזה: אבותי בקשו עלי' רחמים. וא"ת והאלמר
בפרק מ' שמו (בכרות דף י"ג.) דמינו לא ידעין מדי ומשמע בנתקפאס ואפילו צבות העולם יש לומר דעל ידי חפלה שזה מחפלין מורדיעין
להן שכן נתפלה והכי אמר בפרק שני דמענית (דף טו.) למה יולאין לבית הקבוצות כדי שיעקשו עליהם ממים רחמים וכל בפרקי
דמקדישט עובדא דרבי מנא דלשחטא אמערתא דלנוה: ואמר רב אימי ואיתימא רבה בר בר חנין שהלך להביא כבשים
אע"ג דמסיק בפרק שני דממוה (דף יד.) דלאקבויי אול מייסו שמעיין מיהת דשמן קיינא דמקלקא דעתך למימר שהלך להביא כבשים:
מלמד

ולדברי ר"א כר שמעון. דאמר יותר משלש מאות מיל זהו אחר זה
עברו איש אחר איש מנאלו ששהו הרבה לעבור דלי כחנייתן עברו
משום קולא דמים מאדם לא נגבחו כל כך: מים קלים. הרבה הם
קלים מן האדם. ומר סבר אדם קל לרוח כמו המים: מדעתך. אני
איני מלואה אותך אצל ישראל הם
אומרים לך דכתיבי (דברים ט) ומתקבנו
אלי כולכם וגו' אלי איני מעבד
יך: כלום יש אדם. כלומר אם
הקב"ה צוה כלום היה אומר לו
לעשות דבר שסופו לנא לידי תקלה:
לבושם של ארץ ישראל. (ג) אותה
שאלה ששאלו תחילה שלוח המרגלים:
(לא עלה בידעו. אין אנו יודעין
לדרוש: ספר דברייו. המהם ועשה
שונאו של הקב"ה. דלמי: שפעה
שונאו של הקב"ה. חלש דלאמרי
לקמן (לה.) אפילו בעל הבית אינו יכול
להזיף כליו משם: שפחיתא דבכיו. דילג
ולא אמרן כמות שהן: שפיסע. דילג
שלא אמרן כאשר הם: יהושע. לא
הולך לילך כשכר נישק עליו משה
רמיה: והיינו דכתיבי ועבדי כלל וגו'.
והביאומי אל הארץ אשר בא שמה
והיא חדרון דכתיבי (יהושע ד) ויתן
לח חדרון לכלל ש"מ כלל הוא דלזיל
לחדרון: מייסן. שני לא נכנס כמו שד'
היימן חסונה מן השמאל: שפועה אם
הארץ כשחיותה. שמקום רגליו ממניק
בארץ מרוב כוודו ויכר שם כגומא
וכשמת. ולשון שפי לא נכנס לנו מני
דמי לשחיותה ונראה לשון עמודי א"ש
שהם כבדים ומקום מעמדם ניכר:
תלמיס. כמלס המחריפה שמעלה
העפר ומעמיקת בארץ: שהיו מעניקים
אם חמסם בקומתן. חלש כוודא קומתן
דומין כאליו זוארס נוקב ועונק ננקב
שהחמה יולאה זו: לננו קטן. כענן
קטן הכנים של חם היה ומלרשים שני
לכניס: מכונס. לשון אכנה ממנה
(בדלשית טו.) כלומר מיושפת צפירות:
טרשיס. טלעיס שאין עושין פירות
לארץ להם: דקבויי כה שכי. לא
גרסינן מ"ט. אלא הי"ק ומדע דטרשיס
הוא ולינה רחיה לפירות כלל שאר
הארץ לפיקי יתדוה לקבוצות ממים:
כי היו כווען שריו. של מלך ישראל
ששולמיס" אל פרעה לעזור לו על מלך
אשור. אלמא פרעה נלוען ימידי ואם
הולכין לנקש: אלכס לא ואלשם אלא
נדרי (ג.) אלהה לא בחברון ואלשם
הגדר שגדמיה בגשור דכתיבי בתריה
כי נדר נדר ענדך בשכמי בגשור
המוצת כי אם נגנעון: להביא כבשים
לעולה. דאמר מר במס' מנחות ככשיס
מחברון אלמא ארץ מרעה היתה:
מינה. כלומר מתשוכתך אמה מסיעיני
שלא היתה תשובה לירע כשאר הארץ
מאחר שהיא בת ערשיס דלאמרי' כבצא
מליעא בהשוכר (דף פ.) ולי ארעא
דמחוקא בגרונדי (י) היא שניהס
משלמין: דקלישא ארעא. עפר של
ערשיס דק וקלוט ומועת הוא ומלך
כך לא היו מורשים וזרעיס אותה מנואה מאלל ארס: ועבדי רעיא.
מלמחת ומעלה עשבים ואוכלים האלן: ושמן קיינא. התמנה האלן
שן דרך האלן להשפית בארץ יבשה וטרשיס יותר מתלך להם:
וילכו

כחנייתן עברו לדברי רבי אלעזר בר' שמעון
בוה אחר זה עברו וחד אמר בין מר ובין מר
כחנייתן עברו מר סבר אדם קל ומר סבר
מים קלים ישלח לך אנשים אמר ריש לקיש
שלח לך מדרעתך וכי אדם זה בורר חלק רע
לעצמו והיינו דכתיבי וייטב בעיני הדבר
(ג) אמר ריש לקיש בעיני ולא בעיניו של מקום
ויהפרו לנו את הארץ אמר ר' חייא בר אבא
מרגלים לא נתכוונו אלא לבישתה של ארץ
ישראל כתיב הכא ויהפרו לנו את הארץ
וגו' והלא שמוחה למטה ראובן שמוע בן
זכור אמר רבי יצחק דבר זה מפורש בדיניו
מאבותינו מרגלים על שם מעשיהם נקראו
ואנו לא עלתה בדינו אלא אחד סתור בן
מיכאל סתור שסתר מעשיו של הקב"ה
מיכאל שעשה עצמו כך אמר רבי יוחנן אף
אנו נאמר נחבי בן ופסי נחבי שהחביא דבריו
של הקב"ה ופסי שפיסע על מדותיו של
הקב"ה ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבאו
מבעי ליה אמר רבא מלמד שפירש כלב
מעצת מרגלים והלך ונשחטח על קברי
אבות אמר להן אבותי בקשו עלי' רחמים
שאנצל מעצת מרגלים יהושע כבר בקש
משה עליו רחמים שנאמר ויקרא משה
להושע בן נון יהושע יה יושעך מעצת מרגלים
והיינו דכתיבי ויעבדי כלב עקב היתה רוח
אחרת עמו וגו' ושם אחימן ששי וחלמי וגו'
אחימן מיומן שבאחיו ששי שמשיש את
הארץ כשחתות תלמי שמשיש את הארץ
תלמים תלמים ד"א אחימן בנה ענת ששי בנה
אלש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק
שמעניקין חמה בקומתן והחברון שבע שנים
בננתה [מאי בננתה] אילימא נבנתה ממש
אפשר אדם בונה בית לבנו קודם לבנו
גדול דכתיבי וובני חם כוש ומצרים וגו' אלא
שהיתה מבונה על אחד משבעה בצוען ואין
לך טרשים בכל א"י יתר מחברון (משום)
דקברי בה שיכבי ואין לך מעולה בכל
הארצות יתר מארץ מצרים שנאמר ויבן ה'
בארץ מצרים ואין לך מעולה בכל ארץ
מצרים יתר מצוען דכתיבי כי היו בצוען
שריו ואפילו הכי חברון מבונה אחד משבעה
בצוען וחברון טרשים היו והא כתיבי ויהי
מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך
אלכה נא וגו' ואמר ר' רב אימי ואיתימא
רבה בר בר חנין שהלך להביא כבשים
מחברון ותינאי אילים ממואב כבשים
מחברון מינה איידי דקלישא ארעא עברה
רעיא ושמן קיינא וישובו מתור הארץ
וילכו

מסורת הש"ס
(א) יומא י. (ב) מסות קוב.
(ג) ק"ל ג"ב רש"י.
(ד) (מנחות ד' ע"ט).
(ה) מנחות פ"ג. (ו) וריבית מריר
(ז) הלא שאלו משה.
(ח) (שמותל. רש"י).
(ט) רש"י ל"ג מ"ג.
(י) ר"א מ"ב. (י"ד) י"ט. פ"ט.
(כ) היעב ומנה לישנן.
(ל) (מענית כ"ג).

הורה אור השלם
1. שלח לך אנשים
ויתרו את ארץ ענען
אשר אני נתן לפני
ישראל אשר ארש
אחך למטה אבותי
תשלחו כל נשיא ברהם.
בכרבי יג כ
2. ויעבד בעיני הקבר
ואקח מבט שנים עשר
אנשים אשר
לשכטו: דברים א כב
3. ותקרבון אלי כלב
והאמרו ונשלחה אנשים
לקבט ויחפרו לנו את
הארץ וישבו אנתו דבר
את הדרך אשר נעלה
כה ואת הים אשר
בא אליו:
דברים א כב
4. ותפרה ולקנה ובושה
תתקח כי קלך ין עבאות
כדי ציון וירושלם וגו'
אקויי כבוד.
ישעיהו ד כג
5. ואלה שמותם למטה
ראובן שמעון בן זכור:
בכרבי יג ד
6. למטה אשר חתור בן
מיכאל: בכרבי יג יג
7. ויעלו בגב ויבא עד
חברון ושם אחימן ששי
וחלמי ילידי הענק
וחברון שבע שנים
בננתה לפני צען
מרגלים: בכרבי יג כב
8. אלה שמות האנשים
אשר שלח משה לתור
את הארץ ויקרא משה
לדושע בן נון יהושע:
בכרבי יג טז
9. ועבדי כלב עקב
יהיה רוח אחרת נפשו
ותמלא ארצו ויביאותו
אל הארץ אשר בא
שקתה חרשו וירשקתה:
בכרבי יד כד
10. ובני חם כוש
ומצרים ופוט וקנז:
בראשית י
11. וישא לוט את עניו
כי רא את כל כבוד הירדן
כי בלה משקה לפני
שחף ין את סדם ואת
עמרה בנו ין בארץ
מצרים באבך בער:
בראשית יג
12. כי היו בענן שקיין
ומלאכייו נחם ויגועו:
ישעיהו ל
13. ויהי מקץ ארבעים
שנה ויאמר אבשלום אל
המלך אלכה נא ואמליס
את נדרי אשר נדרתי לך
בחברון: שמואל ב טו
14. וישבו מתור הארץ
מקץ ארבעים יום:
בכרבי יג כה

הגרות הב"ה

(א) ג' ויטב בעיני הדבר
ואמר ר"ל: (ב) ש"י ריה
לנפתח וסי' אותן שאלו
למנו משקה לפני
(ג) ר"ה אלה לא ואלשם
אל מר אשר נדרתי
לך: בחברון אלה נא:
מלמד